

Notitie

Verkennend natuurwaardenonderzoek locatie *Hoeve Blankenberg* te Cadier en Keer (gemeente Eijsden-Margraten)

Quick-scan

Door: G.M.T. Peeters
Notitienummer: 329
Datum: 3 oktober 2016
In opdracht van: Dhr. P. van Hoven

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Dhr. P. van Hoven is voornemens een vleugel van *Hoeve Blankenberg* te Cadier en Keer inpandig te verbouwen tot vijf woningen. Ten behoeve van deze verbouwing dient een uitgebreide ruimtelijke procedure te worden doorlopen. In dit kader heeft Dhr. van Hoven aan Peeters Econsult gevraagd een verkennend natuurwaardenonderzoek uit te voeren op deze locatie. Deze notitie beschrijft kort de resultaten van het onderzoek.

1.2. Doel

Doel van het onderliggend onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (onder andere Natura 2000) en het Nationaal Natuurnetwerk (voorheen EHS).

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de daadwerkelijke of mogelijke aanwezigheid van strenger beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen 2 en 3 van beschermde flora en fauna in de Flora- en faunawet. Voor soorten die zijn opgenomen in tabel 1 (*algemene soorten*) geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling, bestendig gebruik of bestendig beheer een algemene vrijstelling voor de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet; deze soorten worden verder buiten beschouwing gelaten. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate het planvoornemen invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van strenger beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of van het planvoornemen effecten te verwachten zijn op natuurwaarden in nabijgelegen beschermde gebieden.

1.3. Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield of gedood mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan met weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en het planvoornemen. De actuele of potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden alsmede de te verwachten effecten van het planvoornemen worden beschreven in hoofdstuk 4. Hier wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het

treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen. Tot slot volgen in hoofdstuk 5 de conclusies, en wordt in hoofdstuk 6 een overzicht gegeven van de geraadpleegde bronnen.

2. Methode

In het kader van deze *quick-scan* heeft een bureaustudie plaatsgevonden waarbij gekeken is naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna in het plangebied en naar gebiedsgerichte bescherming. Aan de hand van via internet vrij toegankelijke verspreidingsgegevens van flora en fauna, waar nodig aangevuld met informatie in beschikbare verspreidingsatlassen van de diverse soortgroepen, is nagegaan welke strenger beschermde planten- en diersoorten voorkomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Daarnaast is een zogenaamde *beknopte gegevensaanvraag* bij de NDFF (voorheen Natuurloket) gedaan voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is de aanwezigheid van beschermde gebieden (Natura 2000, Nationaal Natuurnetwerk) in de omgeving van het plangebied onderzocht.

Daarnaast is op 8 september 2016 een veldbezoek gebracht aan de planlocatie en de directe omgeving. Alle tijdens dit veldbezoek in het onderzoeksgebied aangetroffen wilde planten en diersoorten zijn genoteerd. Er is bijzondere aandacht besteed aan de mogelijke aanwezigheid van wettelijk strenger beschermde soorten (Flora- en faunawet tabel 2 en 3) en de geschiktheid van de planlocatie voor deze soorten.

Op basis van in het onderzoeksgebied aanwezige terreinkenmerken en de ecologie van de soorten is een inschatting gemaakt van de mogelijkheid dat strenger beschermde planten en diersoorten momenteel duurzaam in het onderzoeksgebied voorkomen. Tenslotte is een inschatting gemaakt van de mogelijke effecten van het planvoornemen op de in het plangebied aanwezige of te verwachten strenger beschermde flora en fauna en op beschermde gebieden in de omgeving.

3. Plangebied

3.1. Ligging en beschrijving plangebied

De planlocatie betreft een vleugel van *Hoeve Blankenberg*, gelegen op het adres Blankenberg 3 in het buitengebied tussen Cadier en Keer, in de gemeente Eijsden-Margraten. De ligging van het onderzoeksgebied is weergegeven op de luchtfoto die als bijlage 1 in deze notitie is opgenomen.

De Amersfoortcoördinaten van het zwaartepunt van het onderzoeksgebied zijn $X = 183,100$ en $Y = 314,620$. Het onderzoeksgebied ligt daarmee in de westelijke helft van kilometerhok 183-314.

Hoeve Blankenberg betreft een monumentale carréboerderij en is gelegen in het buitengebied ten zuidoosten van Cadier en Keer. De onderzochte vleugel was tot voor enkele jaren in gebruik als koeienstal. De begane grond is momenteel vrijwel geheel ontruimd; slechts één compartiment is nog in gebruik voor enkele pony's. De muren hebben geen spouwen. De zolderetage, met stenen vloer, is

geheel ontruimd. De zolderetage is tochtig door talrijke gaten in het dak; het pannendak heeft geen dakbeschot. Foto's 1 en 2 geven een impressie van de planlocatie.

Foto 1. De planlocatie gezien vanaf de binnenzijde van de carréboerderij. De rode lijnen geven de globale begrenzing van de te verbouwen vleugel weer.

Foto 2. De planlocatie gezien vanaf de buitenzijde van de carréboerderij. De rode lijnen geven de globale begrenzing van de te verbouwen vleugel weer.

3.2. Beschrijving planvoornemen

Het planvoornemen bestaat uit een in pandige verbouwing van de te onderzoeken vleugel van *Hoeve Blankenberg* tot vijf woningen. Een globaal beeld van de toekomstige situatie is als bijlage 2 in deze rapportage opgenomen.

4. Natuurwaarden

4.1. Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn op de planlocatie geen hogere planten aangetroffen. Bij de provinciale vegetatiekartering in 2009 is de planlocatie niet onderzocht. Elders in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen zijn dat jaar drie strenger beschermde plantensoorten aangetroffen, namelijk Daslook, Maretak en Wilde marjolein (alle tabel 2: *overige soorten*). Bij de NDFP zijn voor het betreffende kilometerhok voor de periode 1996-2016 waarnemingen van negen strenger beschermde plantensoorten bekend. Het is niet bekend welke soorten dit betreft.

Daslook, Maretak of Wilde marjolein zijn gezien het ontbreken van geschikte standplaatsen niet in het onderzoeksgebied te verwachten. Relevante muurbegroeiingen met wettelijk beschermde muurplanten komen in het onderzoeksgebied niet voor. De aanwezigheid van andere strenger beschermde plantensoorten in het onderzoeksgebied kan door het ontbreken van geschikte standplaatsen eveneens uitgesloten worden geacht.

Conclusie

In het onderzoeksgebied komen geen strenger beschermde plantensoorten voor.

4.2. Zoogdieren

4.2.1. Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens op www.telme.nl zijn in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2006-2016 veertien vleermuissoorten waargenomen, namelijk Laatvlieger, Bechsteinsvleermuis, Brandtsvleermuis, Meervleermuis, Watervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Baardvleermuis, Franjestaart, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis en Grijszandvleermuis (alle vleermuissoorten tabel 3: *streng beschermde soorten*). Bij de NDFF zijn voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen voor de periode 2006-2016 waarnemingen van twee vleermuissoorten bekend. Het is niet bekend welke soorten dit betreft.

Door het ontbreken van spouwen, dakbeschot of andere betimmeringen is het onderzochte gebouwdeel niet aantrekkelijk als verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast is de zolder erg tochtig door de talrijke gaten in het pannendak. Bij de controle van mogelijke hangplekken in hoekjes en uitsparingen in de spanten werden nergens (sporen van) vleermuizen aangetroffen, ook werden nergens onder dergelijke mogelijke hangplekken uitwerpselen van vleermuizen aangetroffen. Op grond van deze feiten moet worden geconcludeerd dat het onderzochte gebouwdeel geen verblijfplaatsen van vleermuizen bevat.

Conclusie

In het onderzochte gebouwdeel komen geen vleermuizen voor.

4.2.2. Overige zoogdieren

Volgens gegevens op www.telme.nl is voor het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2006-2016 naast meerdere algemene soorten (Flora en faunawet tabel 1: *algemene soorten*) de aanwezigheid van vijf strenger beschermde zoogdiersoorten bekend, te weten Damhart, Eikelmuis, Steenmarter, Das en Eekhoorn (Eikelmuis en Das tabel 3: *streng beschermde soorten*; resterende soorten tabel 2: *overige soorten*). De NDFF noemt voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen de aanwezigheid van vier strenger beschermde soorten 'landzoogdieren'. Welke soorten dit betreft is onzeker, maar in elk geval zijn recente waarnemingen van Das en Steenmarter bekend uit de omgeving van het onderzoeksgebied (bron: www.waarneming.nl).

Tijdens de inspectie van het onderzochte gebouwdeel kon de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van de Steenmarter met zekerheid worden uitgesloten. Andere beschermde zoogdiersoorten zijn geen gebouwenbewonende soorten en derhalve niet op de onderzoekslocatie te verwachten.

Conclusie

Op de onderzoekslocatie komen geen beschermde landzoogdieren voor.

4.3. Vogels

Tijdens het veldbezoek is op de onderzoekslocatie één vogelsoort waargenomen (alle tabel 3: *streng beschermd*), namelijk de Witte kwikstaart. Dit is een in Nederland en Limburg algemeen

voorkomende soort, die ook in gebouwen nestelt. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen.

Tijdens het provinciaal broedvogelonderzoek in 2009 waarbij alleen minder algemene en zeldzame soorten worden onderzocht, is elders op hoeve Blankenberg één broedvogelsoort vastgesteld, namelijk de Zwarte roodstaart. Van deze vaak in gebouwen nestelende soort werd één territorium aangetroffen. Elders in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen zijn dat jaar nog 49 andere soorten broedvogels aangetroffen. Hierbij zitten twee soorten met jaarrond beschermde nesten of nestplaatsen, te weten de Steenuil en Huismus. Ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde nesten of nestplaatsen zijn volgens gegevens op www.vogelatlas.nl in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2012-2016 nog zes andere soorten aangetroffen, namelijk Buizerd, Havik, Sperwer, Wespandief, Ransuil en Kerkuil.

De onderzoekslocatie vormt een geschikte broedlocatie voor slechts een beperkt aantal gebouwenbewonende vogelsoorten, waaronder de tijdens het veldbezoek waargenomen Witte kwikstaart. Ten aanzien van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten lijkt het onderzochte gebouwdeel weliswaar geschikte nestellocaties voor de Huismus te bevatten, maar er is tijdens het veldbezoek geen enkele indicatie gevonden van een daadwerkelijk gebruik door deze soort. Steenuil en Kerkuil broeden eveneens in gebouwen maar de aanwezigheid van nesten van deze soorten kon tijdens het veldbezoek met zekerheid worden uitgesloten. Buizerd, Havik, Sperwer, Wespandief en Ransuil broeden niet in gebouwen en hun nesten zijn derhalve niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere soorten met jaarrond beschermde nesten kan op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens en de ecologie van de soorten eveneens worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

De onderzoekslocatie vormt een mogelijke broedlocatie voor diverse algemene vogelsoorten. Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de zwaarste beschermingscategorie (categorie 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Dit is op de onderzoekslocatie het geval.

Mitigerende maatregelen

Door de noodzakelijke sloop- en/of ruimwerkzaamheden buiten het broedseizoen (globaal de periode half maart - half augustus) uit te voeren wordt voorkomen dat bewoonde nesten van vogels worden verstoord of vernield. Gedurende de werkzaamheden moet erop worden toegezien dat vogels niet beginnen met het bouwen van hun nest op de onderzoekslocatie.

Conclusie

Indien de noodzakelijk sloop- en/of ruimwerkzaamheden buiten het broedseizoen (globaal de periode half maart - half augustus) worden uitgevoerd zijn van het planvoornemen geen nadelige effecten voor broedvogels te verwachten. Broedvogels met jaarrond beschermde nesten komen op de onderzoekslocatie niet voor.

4.4. Overige soortgroepen

Onder de 'overige soortgroepen' (amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers, kreeftachtigen, tweekleppigen,) bevinden zich geen strenger beschermde soorten die duurzaam in of op gebouwen leven.

Conclusie

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk strenger beschermde vertegenwoordigers van de 'overige soortgroepen' voor.

4.5. Gebiedsbescherming

4.5.1. Natura 2000-gebieden

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden dient zekerheid te worden geboden omtrent het niet optreden van nadelige effecten van het planvoornemen voor de habitattypen en/of soorten waarvoor het betreffende Natura 2000-gebied is aangewezen (instandhoudingsdoelstellingen).

Het plangebied is gelegen op circa 100 meter van het Natura 2000-gebied Savelsbos en op circa 600 meter van Natura 2000-gebied Bemelerberg en Schiepersberg (zie bijlage 3).

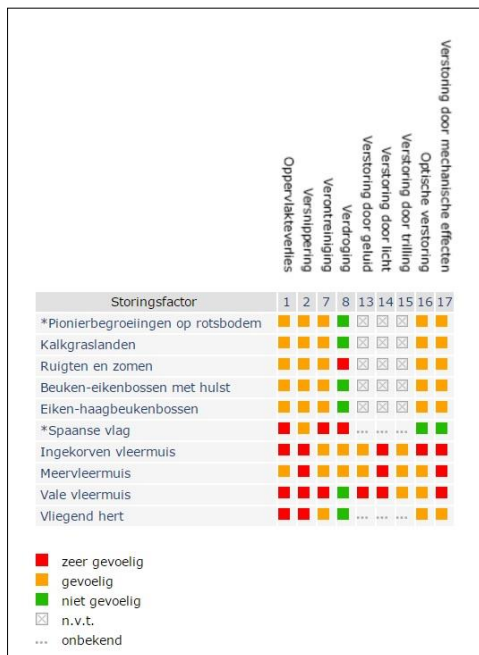
Effectbeoordeling

Het plangebied ligt op ongeveer 100 meter afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Dit betreft het Savelsbos. De effectenindicator 'Natura 2000 - ecologische randvoorwaarden en storende factoren' geeft voor de activiteit 'woningbouw' een aantal mogelijke storingsfactoren voor de habitattypen en soorten waarvoor het Natura 2000-gebied Savelsbos is aangewezen (zie tabel 1, volgende bladzijde). Aangezien het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden middels externe werking. Storingsfactoren 1, 2 en 17 zijn derhalve niet aan de orde. De overige storingsfactoren kunnen via externe werking invloed hebben. Omdat het planvoornemen een inpassende verbouwing betreft en de planlocatie daarnaast geheel tussen bestaande bebouwing ligt is dit in het voorliggende geval niet te verwachten.

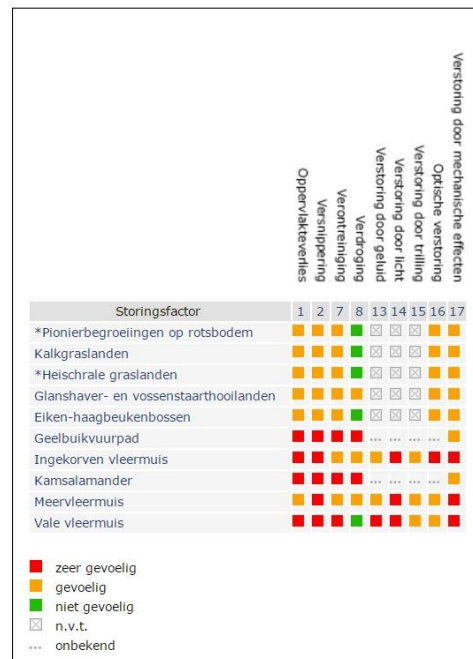
Het plangebied ligt op ongeveer 600 meter van Natura 2000-gebied Bemelerberg en Schiepersberg. De effectenindicator voor dit gebied voor de activiteit 'woningbouw' is weergegeven in tabel 2 (volgende bladzijde). Het betreft dezelfde mogelijke storingsfactoren als voor Natura 2000-gebied Savelsbos. Om dezelfde redenen als voornoemd kan in dit geval het optreden van deze storingsfactoren ten gevolge van het planvoornemen worden uitgesloten.

Conclusie

Van het planvoornemen zijn geen nadelige effecten te verwachten voor Natura 2000-gebieden.

Tabel 1. Effectenindicator voor Natura 2000-gebied Savelsbos voor de activiteit 'woningbouw' (bron: www.synbiosis.alterra.nl).

Tabel 2. Effectenindicator voor Natura 2000-gebied Bemelerberg en Schiepersberg voor de activiteit 'woningbouw' (bron: www.synbiosis.alterra.nl).

4.5.2. Nationaal Natuurnetwerk

Het Nationaal Natuurnetwerk (voorheen 'ecologische hoofdstructuur') is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur in feite voorrang heeft. In de Nota Ruimte is de globale begrenzing van het Nationaal Natuurnetwerk weergegeven. Dit is door de provincies verder uitgewerkt, met concrete gebiedsbegrenzings.

In Limburg is het provinciaal natuurbeleid is verankerd in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014). Het provinciaal natuurbeleid gaat uit van drie typen gebieden: goudgroene natuurzones (de 'parels' onder de natuurgebieden), zilvergroeene natuurzones (met een minder hoge concentratie aan natuurwaarden) en bronsgroene landschapszones (rivier-, beek- en droogdalen en overige sterk hellende terreinen voor zover niet gelegen in de twee voornoemde natuurzones). De goudgroene zones en de zilvergroeene zones vormen gezamenlijk het Limburgse deel van het Nationaal Natuurnetwerk: hiervoor geldt een beschermingsregime (het zogenaamde 'nee-tenzij principe').

Natuurcompensatie is aan de orde indien door een activiteit de natuur- en landschapswaarden in de Goudgroene natuurzone, de Bronsgroene landschapszone of in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg worden aangetast. In een dergelijk situatie kan een compensatieplicht aan de orde zijn en kan sprake zijn van financiële of fysieke compensatie. De planlocatie valt geheel binnen de bronsgroene zone (zie bijlage 4).

Effectbeoordeling

De planlocatie ligt geheel binnen de bronsgroene zone. Omdat het planvoornemen een inpandige verbouwing betreft en daarnaast geheel binnen bestaande bebouwing ligt, leidt het planvoornemen niet

tot een vernietiging, verstoring of versnippering van de kernkwaliteiten van de bronsgroene zone.

Conclusie

Van het planvoornemen zijn geen negatieve effecten te verwachten op het Nationaal Natuurnetwerk.

5. Conclusies

1. Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied geen bijzondere natuurwaarden aangetroffen.
2. Ten aanzien van strenger beschermde flora en fauna (Flora- en faunawet tabel 2 en 3) valt in het onderzoeksgebied te rekenen met de *mogelijke* aanwezigheid van een aantal algemene broedvogelsoorten.
3. Mits de noodzakelijke sloop- en ruimwerkzaamheden buiten het broedseizoen (indicatief 15 maart t/m 15 augustus) worden uitgevoerd en ook verder de algemene zorgplicht in acht wordt genomen zijn van het planvoornemen geen nadelige effecten te verwachten voor strenger beschermde flora en fauna.
4. Van het planvoornemen zijn geen nadelige effecten te verwachten voor beschermde natuurgebieden in de omgeving.

6. Geraadpleegde bronnen

6.1. Literatuur

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. Tweede sterk herziene druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.

NDFD, 2016. Beknopte levering uit de NDFD voor kilometerhok 183-314, d.d. 20 september 2016.

6.2 Internet

www.data.overheid.nl (inzake Nationaal Natuurnetwerk)

www.natuurgegevensprovincielimburg.nl (verspreidingsgegevens vaatplanten en broedvogels)

www.portal.prvlimburg.nl/gisviewer/cms/1/home.htm (begrenzing Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk)

www.symbiosis.alterna.nl (effectenindicator)

www.telmee.nl (verspreidingsgegevens zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en 'overige ongewervelden' op uurhok basis)

www.verspreidingsatlas.nl (verspreidingsgegevens vaatplanten op uurhok basis)

www.vlindernet.nl (verspreidingsgegevens dagvlinders op uurhok basis)

www.vogelatlas.nl (verspreidingsgegevens broedvogels met jaarrond beschermde nesten op uurhok basis)

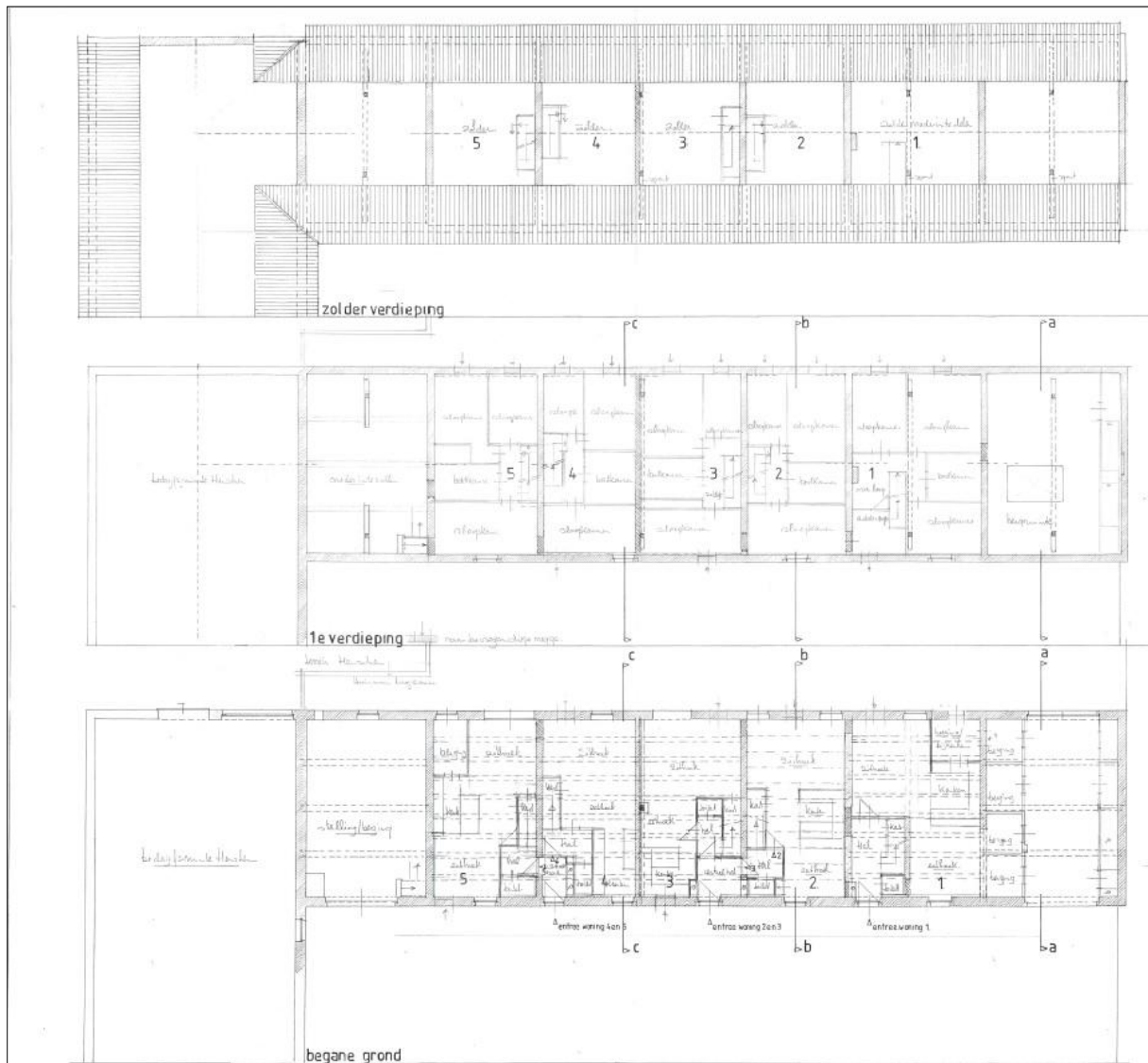
www.waarneming.nl (flora- en faunawaarnemingen)

Bijlage 1: Ligging onderzoeksgebied

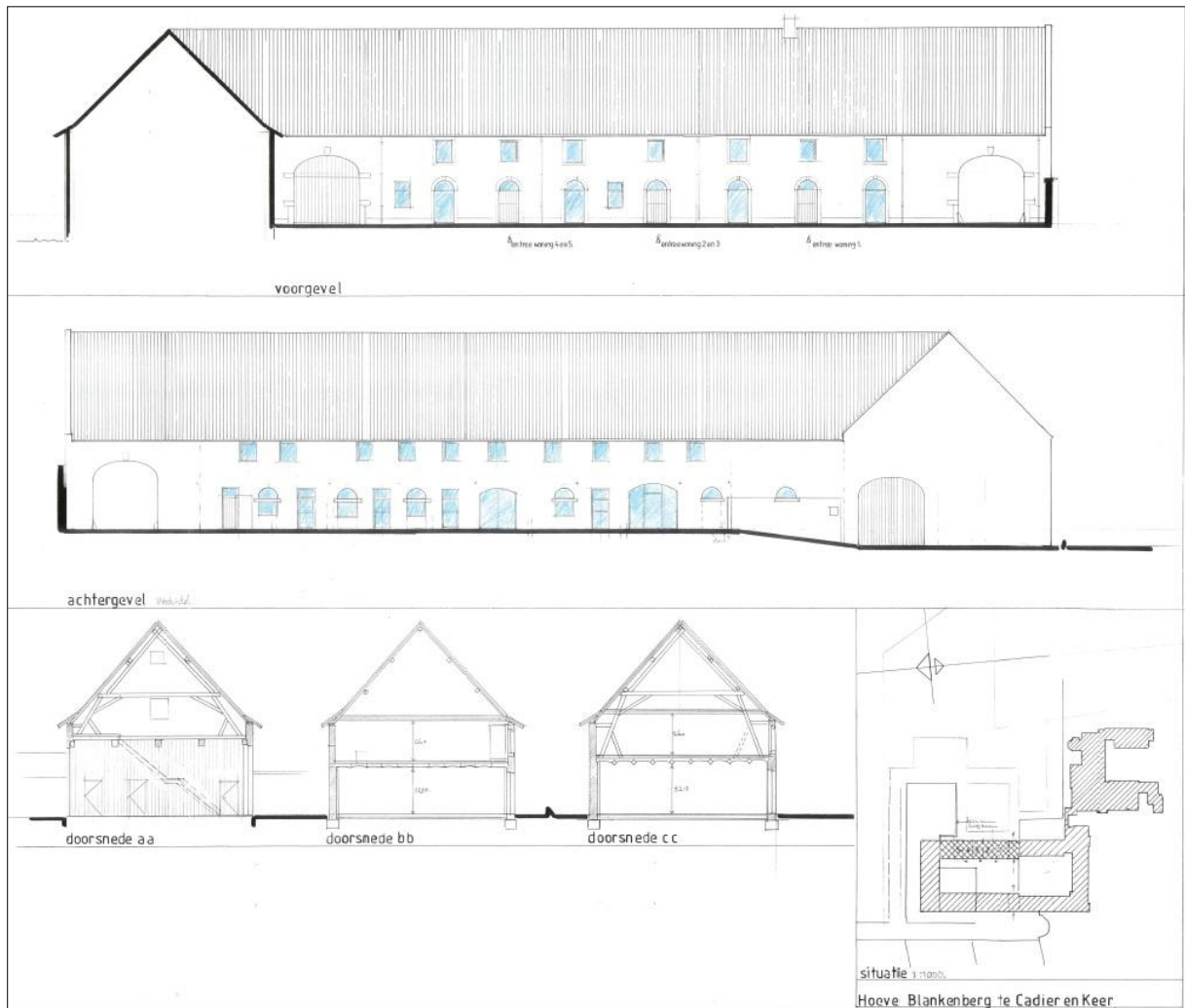

Ligging van het onderzoeksgebied. Het plangebied is op deze luchtfoto weergegeven met een doorbroken rode lijn.

Bijlage 2: Toekomstige situatie

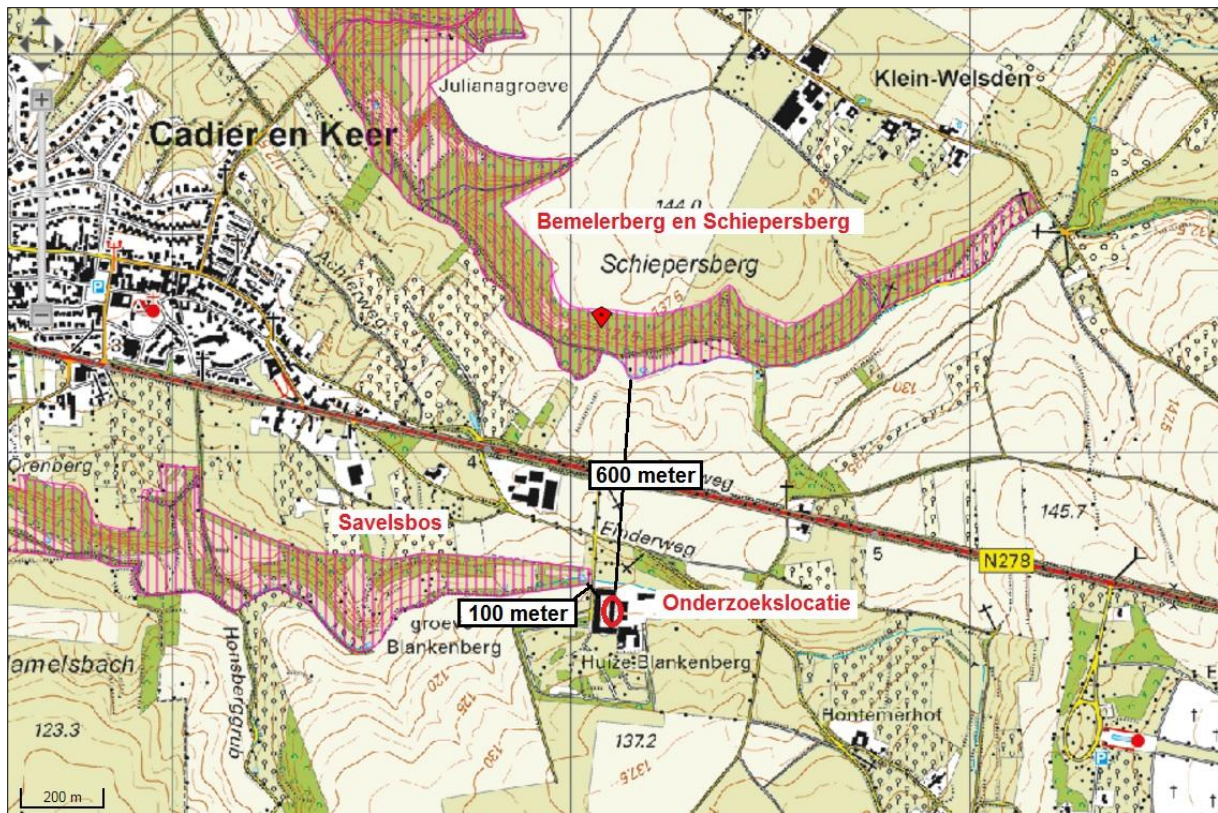

Toekomstige situatie - binnenzijde.

Toekomstige situatie - buitenzijde.

Bijlage 3: Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Het onderzoeksgebied is op bovenstaand kaartje weergegeven met een rode cirkel, Natura 2000-gebieden met een rode arcering.

Bijlage 4: Ligging ten opzichte van het Nationaal Natuurnetwerk

Ligging ten opzichte van het Nationaal Natuurnetwerk. De ligging van het onderzoeksgebied is op bovenstaand kaartje weergegeven met een rode cirkel. De goudgroene natuurzone komt overeen met het Nationaal Natuurnetwerk.